

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy

351.74

Hely

Idő

1918.

Személy

Helyszám

351.74.1918

Szerző:

Cím: *Budapest a rendőrség
tükrében*

Forrás:

*Fővárosi Hivatal**Bp.*

(Hely)

1918. IX. 18.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Budapest a rendőrség tükrében Tallózás a kék könyvben

A háboru alatt a budapesti élet legjellemzőbb adatait a rendőrség szolgáltathatja. Sajnos, így van ez és ez az oka annak, hogy a rendőrség legújabb évkönyve, amelyet most tett közzé Sándor László főkapitány, egy nagyszerű pacifista munka, hatalmas vádirat a háboru ellen.

Nem rideg számok vannak ebben a könyvben, hanem egy tiszteletreméltó emberi szívnek a megszólalása, amely megmaradt a főkapitánynak, annak dacára, hogy 1917-ben hatszázhatvankilenc háborus kormányrendelet labirintusában kellett üldöznie a legkőrmönfontabb gonosztevőket.

A rendőrségnek — mondja a főkapitány — külön kell gondoskodni arról, hogy a rendtartás észszerű kikényszerítésével odahasson, hogy — kivált ma — a lehangoltság, az elkeseredés fölösen ne robbanjon, a nagyközönség a körülmények adta legjobb módon essék túl azokon a mizériákon s nehézségeken, miket természetszerűen a háboru okozott — egyúttal pedig ugyanakkor védessék meg a közönség ama machinációk és visszaélések ellen, melyeket a háboru konjunktúrába belekapaszkodó kapzsiság gördit mindnyájunk megélhetése s nyugalma ellen.

— A vagyon- és személybiztonsági érdekeknek ma hatványozott mértékben súlyosabbá vált megoldalmazása mellett, mely normális időkben, a rendtartás mellett, a rendőrség hivatásának eredeti és leglényegesebb feladata volt, ennek a külön háborus rendészetnek követelményei szakadatlanul s egyre terhesebb módon kötik le a rendőrség tevékenységét. A törvény öre, szeme és karja a rendőrség s gyámja, gyámoltója a közönségnek. Azelőtt is az élet

aprólékos bajjaival a rendőrség elé sietett mindenki — perpatvarok intézője, kiegyenlítője, gyakorlati s jogi tanácsadó a kapitányság — ma azonban minden baj, nyomoruság s visszaélés ellenőrzése, kiegyenlítése zudul rá.

— Ott kell lennie a piacokon, vásárcsarnokban mint figyelő, ellenőrző s rögtönítélő bíró, az élelmiszerüzletek előtt várakozók között a rend és nyugalom ellenőrzőjeként, bent az üzletekben, hol a kiszolgáló személyzet ellenőrzendő, mérlegek és mérőeszközök megvizsgálandók, a kiszolgáltattott cikk helyes sulya és minősége megállapítandó, az áruuzsora kisértelvezései letörendőek . . . rendőrt kíván a háborus közlekedés mellett ugyszólván minden villamos, gáz-, villany-, vízhasználat előírásainak betartása a rendőrségre tartoznak ma . . . írásztó, egyre terhesebb robotban telik le a nappal, éjszaka pedig az alvó városban a sötétség árnyait, melyeket a háboru még jobban megnövesztett: tolvajokat és utonállókat kell üldöznie. Mintha csak akkor érhetne rá igazi hivatására — ébredni.

Igy panaszkodik a főkapitány a háboru ellen, egyben pedig önkéntelenül megállapítja a feladatok egyszerű felsorolásával azokat az érdemeket, amelyek csekély és agyoncsigázott tisztikarával, alig másfélezer rendőrlegényével a háborus bűnös Budapest életének rendezése körül szerzett.

Nagyon érdekesekek a kék könyv ama részei, amelyek a háboru büneivel foglalkoznak, mert mint a főkapitány mondja: a háboru nemcsak országokat pusztít el, hanem iniekciónjával ráveti magát a lelkekre is. A kék könyvnek a háborus bűnökre vonatkozó részét azonban bőven ismertették a napilapok, vessünk azonban egy pillantást a többi, inkább városi vonatkozású jelenteni valóira a főkapitánynak.

Az ácsorgás enyhült.

Tudvalevő, hogy a főkapitány igen nagy ambícióval igyekezett megszüntetni az ácsorgást. Az igyekezet, sajnos, nem sok eredményt hozott. Beszámolójában elégikusan állapítja ezt meg, egyben pedig azt állítja, hogy az ácsorgás enyhült.

— Erélyesen képviseltük — mondja a főkapitány — azt a kívánalmat, mely az élelmiszerbódék előtti ácsorgást igyekezett megszüntetni. Rámutatunk ismételtén és nyomatékosan az eredendő hibákra, szorgalmaztuk az intézkedések egész sorát, úgy hogy, ha nem is sikerült a háborus utcai képek e legtipikusabb visszásságát megszüntetni, de legalább lehetőség szerint igyekeztünk enyhíteni.

Sajnos, ez a kudarc bevallása, azt azonban el kell ismerni a főkapitányról, hogy rengeteg munkát végzett az ácsorgások megszüntetése körül. Ötletei is voltak, de minden hiába, a szomorú karavánokat nem lehetett eltávolítani az utcáról.

A rendőrség, mint adószedő.

Az alkalmatlan idegenek eltávolítása körül jeles munkát végzett a rendőrség. Egy év alatt a rendőrség 6000 idegen honos szövetséges és semleges állampolgárt igazoltatott. Ezek közül kiutasítottak 246 személyt, 2575 idegen honosnak pedig lakhatási engedélyt adtak. A galíciaiak közül 86 egyént adtak át a fogház- és tolonc-ügyosztálynak.

A közönség érdekeit érintő szempontokon kívül azonban a kincstár érdekeit is képviselte a rendőrség idegen-ellenőrző hivatala. Az adófelügyelőségnek meghatározott időközben a főkapitányságra küldött tisztviselőjének közreműködésével a rendőrség nyomozás és megállapítás tárgyává tette az itt üzletileg foglalatokodó idegen honosok adókötelezettségét is. A tisztviselő ilyenkor azonnal — mondhatnánk statáriálisan — kivette az adót és fizetni is azonnal kel-

lett. Ennek az akciónak is szép eredménye volt. A múlt év december 31-ig negyvenegy ilyen statáriálishan megadóztatott: egyén 107,497 korona 44 fillér adót szurt le a főkapitányságon. Ez év májusában ez az összeg meghaladta már a félmilliót, behajtás alatt van pedig még mindig 800,000 K.

A közlekedés anarchiája.

A közlekedés csődjéről nagyon súlyos szavai vannak a főkapitánynak.

— Másnak mint a n a r c h i á n a k nem nevezhető már a rendnek az a teljes felborulása, ami különösen a közúti vasutak vonatain a forgalmasabb napszakokban tapasztalható. Súlyosbitja a helyzetet még az az évtizedes rendszer, hogy az üzletekben, irodákban mindenütt egyszerre ér véget a napi munkaidő, este pedig a mulatók, kávéházak, mozgólényképhelyiségek egyszerre zárják kapuikat. Még normális viszonyok között és fejlett közlekedési intézmények mellett is nehézséggel járna az egyszerre fellépő nagy tömegek közlekedési igényeinek gyors kielégítése, ma pedig lehetetlen.

A javítás eszközei? Miben látja ezt a főkapitány?

Tanuságot tesz arról, hogy hive a két villamos vállalat egyesítésének. Ha ez nem sikerülne, elégségesnek látja a kölcsönös kiegészítést is. Sürgeti a járatok sűrítését, a három kocsiból álló szerelvények járatását, ami — mint a főkapitány meglepetésünkre mondja — már legközelebb megvalósítható lesz. Sürgősnek tartja végül a közlekedési rendőrség fölállítását.